

Jarosław Rzepa

minister aktywów państwowych

Interpelacja nr 4892

Interpelacja w sprawie wyborów prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej

Szczecin 21.04.2020r.

Interpelacja poselska w przedmiocie przygotowania i sfinansowania wyborów prezydenckich w Rzeczypospolitej Polskiej w 2020 roku.

Działając na podstawie art. 115 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997r. (Dz.U. 1997r. nr 78, poz. 483 ze zm.) oraz art. 14 ust. 1 pkt. 7 ustawy z dnia 9 maja 1996r. o wykonywaniu mandatu posła i senatora (Dz.U. 1996r. nr 73, poz. 350), a także art. 192 ust. 1 uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992r. (M.P. 1992 nr 26, poz. 185) Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej, składam niniejszą interpelację w przedmiocie przygotowania i sfinansowania wyborów prezydenckich w Rzeczypospolitej Polskiej w 2020 roku.

Stan faktyczny

Postanowieniem z dnia 5 lutego 2020r. (Dz.U. 2020 poz.184) Marszałek Sejmu zarządziła, że wybory prezydenckie odbędą się w dniu 10 maja 2020r. Jednakże w związku z szerzeniem się pandemii wirusa SARS-CoV-2, wywołującego chorobę COVID-19 (zwana dalej: koronawirusem) pojawił się problem z przeprowadzeniem rzeczonych wyborów w tradycyjnej formie. Dlatego też Sejm przyjął 6 kwietnia 2020r. ustawę o szczególnych zasadach przeprowadzenia wyborów powszechnych na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych w 2020r. (druk Sejmowy nr 328 Sejmu IX kadencji; druk Senacki nr 99 Senatu X kadencji – zwana dalej: specustawą). Pomijając kwestię licznych kontrowersji, co do konstytucyjności zaproponowanych rozwiązań, wątpliwości budzi zarówno kwestia przygotowania, jak i sfinansowania wyborów.

Na początku wskazać należy, że omawiana specustawa została skierowana do Senatu, który do dnia 5 maja 2020r. ma czas na jej rozpatrzenie. Jeśli druga izba parlamentu zdecyduje się na przyjęcie poprawek do tego aktu prawnego, co – wzięwszy pod uwagę obecną sytuację polityczną – jest niemalże pewne, to specustawa będzie musiała wrócić do Sejmu i dopiero później trafi do prezydenckiego podpisu. Może się więc zdarzyć tak, że proponowane w niej regulacje wejdą w życie na dwa, trzy dni przed wyborami. Jakkolwiek w art. 19 ust. 2 specustawy stanowi się, że w stanie epidemii Marszałek Sejmu może przesunąć dzień wyborów na inny termin (tak, by nie przekroczyć limitów określonych w art. 128 ust. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997r. [Dz.U. 1997r. nr 78 poz. 483 ze zm. – zwana dalej: Konstytucją RP]), to jednak nawet wtedy do zorganizowania wyborów pozostaje bardzo niewiele czasu.

Liczne kontrowersje budzi także forma przeprowadzenia prezydenckiej elekcji wyłącznie korespondencyjnie. Zanim zatem dojdzie do przeprowadzenia wyborów, trzeba przygotować pakiety wyborcze, zawierające nie tylko kartę do głosowania, ale także kopertę zwrotną, kopertę na kartę do głosowania, instrukcję głosowania korespondencyjnego, oświadczenie o osobistym i tajnym oddaniu głosu na karcie do głosowania, jak i inne elementy, które ewentualnie określiłby Minister właściwy do spraw aktywów państwowych (co wynika z art. 3 ust. 3 i 4 specustawy). Tak liczne dokumenty muszą być wydrukowane i dostarczone blisko 30 mln. wyborców. Powstaje więc pytanie o to, kto ma przygotować rzeczne pakiety. Nie może tego zrobić Państwowa Komisja Wyborcza (zwana dalej: PKW), ponieważ na podstawie art. 102 pkt. 6 ustawy z dnia 16 kwietnia 2020r. o szczególnych instrumentach wsparcia w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2 (Dz.U. 2020 poz. 695). PKW nie może ustalać wzoru kart do głosowania, ani zarządzić ich drukowania w stanie epidemii. Warto nadmienić, że przepis ten budzi bardzo mocne wątpliwości, co do jego zgodności z Konstytucją RP.

Chaos wokół przygotowania wyborów jest tym większy, że brakuje jednolitej informacji o tym, czy w ogóle jakieś przygotowania są już prowadzone i jeśli tak – to na jakim etapie się znajdują. Media donoszą o próbie nakazania przygotowania stosownych pakietów wyborczych Polskiej Wytwórni Papierów Wartościowych, z drugiej jednak strony z wypowiedzi Ministra właściwego do spraw aktywów państwowych wynika, że wybory ma przeprowadzić Poczta Polska. Media informują także o tym, że Prezes Rady Ministrów Mateusz Morawiecki zlecił Poczcie Polskiej rozpoczęcie przygotowań do wyborów w formie korespondencyjnej. Informacje te pozostają jednak jedynie spekulacjami, niepotwierdzonymi żadnymi, stosowymi aktami prawnymi, czy dokumentami urzędowymi.

W związku z powyższym należy wyrazić obawę, co do tego, czy wybory w ogóle zostaną przygotowane. Jeśli bowiem Rada Ministrów nie podjęła działań zmierzających do przygotowania i przeprowadzenia procesu wyborczego w formie korespondencyjnej, to wydrukowanie i dostarczenie tak dużej liczby bardzo obszernych pakietów wyborczych może nie zostać zrealizowane w terminie. Natomiast, jeśli przygotowania takie zostały rozpoczęte, to pojawia się pytanie o to, na jakiej podstawie i komu je zlecono?

Pozostaje także niejasna kwestia finansowania procesu wyborczego. Mając na uwadze trudną sytuację gospodarczą związaną z epidemią koronawirusa - której przeciwdziałanie będzie wymagało większych nakładów ze strony budżetu państwa - oraz większe koszty

przeprowadzenia wyborów prezydenckich w formie korespondencyjnej, należy zadać pytanie o zachowanie przez Radę Ministrów dyscypliny budżetowej.

Obecna sytuacja związana z wyborami prezydenckimi dobitnie wskazuje, iż bezwzględne dążenie do ich przeprowadzenia, generuje więcej problemów i wątpliwości, niż skorzystanie z konstytucyjnych regulacji i wprowadzenie stanu klęski żywiołowej, który spowodowałby odpowiednie przesunięcie terminu wyborów na czas określony w art. 228 ust.7 Konstytucji RP.

Mając powyższe na uwadze, zwracam się z następującymi pytaniami:

1. Czy zlecono drukowanie pakietów do głosowania, o których mowa w art. 3 ust. 3 i 4 ustawy z dnia 6 kwietnia 2020r. o szczególnych zasadach przeprowadzenia wyborów powszechnych na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych w 2020r. (druk Sejmowy nr 328 Sejmu IX kadencji; druk Senacki nr 99 Senatu X kadencji)? Jeśli tak, to komu i na jakiej podstawie prawnej?
2. Jakie są szacunkowe koszty przeprowadzenia wyborów prezydenckich wyłącznie w formie korespondencyjnej?
3. Czy koszty przeprowadzenia wyborów prezydenckich wyłącznie w formie korespondencyjnej wpłyną na kształt dyscypliny finansów publicznych? I jeśli tak, to w jakim stopniu?

.....

Posel na Sejm RP

IX kadencji